GAZETA LWOWSKA.

We Srodę | N^er. 57. | 19. Maia 1830.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Królestwo Polskie.

— *Z Warszawy dnia 10. Maja.* —

JW. Hr. Stefan Grabowski, Minister Sekretarz Stanu, pozawczoraj przybył do Warszawy.

Rossyja.

— *z Petersburga d. 23. Kwietnia (5. Maja.)* —

N. Cesarz Jmć rozkazem dziennym z d. 21. t. m. mianował Jenerała Kwatermistrza sztabu jeneralnego Cesarskiego, Jenerała Adjutanta Hrabiego Suchtelen 2. Gubernatorem wojennym Orenburgskim i dowódzcą korpusu oddzielnego Orenburgskiego, z zachowaniem tytułu Jenerała Adjutanta Cesarza Jmci. Monarcha oświadczył mu oraz Swoje wysokie upodobanie i wdzięczność za gorliwość i czynność, z jakiemi pełnił obowiązki Jenerała Kwatermistrza.

Przez ten sam rozkaz Jenerał Major z orszaku wojska Laptew 1. mianowany jest dowódzcą 1szej brygady 11tej dywizyi piechoty, zastępując Jenerała Majora Gorikchwostowa, który przechodzi na dowódzcę 3ciej brygady 12tej dywizyi tego samego wojska; Jenerał Major ze świty wojska Dobrowolski 1., Policmajster 2go wojska mianowany jest dowódzcą 3ciej brygady 7mej dywizyi piechoty; a Pułkownik pułku gwardyi Finlandzkiej Wejmarn 1., szef sztabu jeneralnego 1go korpusu piechoty mianowany jest Adjunktem szefa sztabu Jeneralnego korpusu gwardyi, z zatrzymaniem swojego tytułu Adjutanta Cesarza Jmci.

Cesarz Jmć chcąc Oficerom ze świty Xięcia Alberta Pruskiego dać dowód Swojéj najwyższéj życzliwości, raczył onym dać następujące ozdoby: order S. Anny 2giéj klassy z brylantami: Pułkownikowi Stockhausen; order S. Włodzimierza 4téj klassy Kapitanowi huzarów gwardyi królewskiéj Hr. Westorp i Kapitanowi Hr. Schliefen, Adjutantowi JKWci.; a order S. Anny 3. klassy Porucznikowi korpusu gwardyi Stockhausen.

Reskryptem z d. 5. Kwietnia Cesarz Jmć mianował kawalerem orderu Alexandra Newskiego, Jenerała Lejtnanta w służbie kr. Pruskiéj Barona Müffling, i dał mu ozdobę brylantową tegoż orderu.

Podczas udarzenia grenadyjerów przydwornych chorągwią, wbił Cesarz Jmć pierwszy gwózd w drzewco chorągwi, potém N. Cesarzowa Jejmć, W. Xiążę Następca tronu i W. Xiążę Michał; daléj JKWys. Xiążę Albert Pruski, Poseł Francuzki, Minister Cesarskiego Dworu i kilku Jenerałów, i między tymi Jen. Lejtnant Müffling.

W nagrodę znamienitych posług kompanij artyleryi kozaków dońskich Nr. 1., 2. i 3., jakoteż męztwa i waleczności, okazanéj przez nie w obudwóch ostatnich wojnach z Persami i Turkami, raczył Cesarz Jmć rozkazać, aby z tych pomienionych trzech kompanij złożona była jedna i do gwardyi została wcielona pod imieniem „lekka, dońska kompanija artyleryi konnéj, gwardyi przybocznéj". — Tak podobnie przydał Cesarz Jmć młodéj gwardyi Uralską przyboczną sotnią, nadając jéj imię: „Uralska sotnia gwardyi przybocznéj."

Multany i Wołoszczyzna.

Pszczoła Wołoska z d. 27. Kwietnia d. s. zawiéra, co następuje:

— *Z Jass.* —

W d. 23. t. m. przeznaczonym do odjazdu Jenerała Lejtnanta Rüdiger, przewielebny Metropolita udał się do niego ze wszystkimi Bojarami dla wynurzenia mu uczuć wdzięczności, za odbierane od niego dobrodziejstwa podczas jego tu bytności i jego podrzędnych, którzy swojém dobrém postępowaniem dowiedli, iż są tak spokojnymi obywatelami, jak walecznymi wojownikami. Tegoż samego dnia przeniósł się Jenerał dowodzący ze sztabem jeneralnym, z Jenerałami i wojskiem na lewy brzeg Prutu, gdzie wojsko pod namiotami odbywa kwarantannę.

W nocy z d. 24. na 28. około 3ciéj godziny po północy dało się tu uczuć trzęsienie ziemi w kierunku z zachodu ku północy, trwające 10 sekund.

— *Z Bukarestu.* —

Prezydent do ogólnego Zgromadzenia dywanu Wołoszczyzny:

Naczelnie dowodzący przesłał mi potwierdzony przez rząd projekt, dla onegoż wykonania; podług tego ma być utworzonych w Wołoszczyznie 6 batalijonów piechoty i 6 szwadronów ja-

)(

zdy straży krajowéj, przeznaczonéj do utrzymania porządku w kwarantannach nad Dunajem i wewnątrz kraju; dowodzcą tego wojska mianowany jest W. Spatar (Miecznik).

Formowanie i urządzenie tego wojska poruczone jest szczególnemu komitetowi pod przewodnictwem Jenerała Majora Starow; Członkami tego komitetu są: 1) W. Spatar; 2) Pułkownik sztabu jeneralnego Met; 3) Oficer sztabowy z liczby tych, którzy przeznaczeni są do uformowania i ćwiczenia tego wojska z 17go pułku dywizyi piechoty; 4) Oficer sztabowy dyżurny, którego wybierze Spatar po zatwierdzeniu sztabu.

Komitet ten przeszle swoje postanowienie co się dotyczé straży krajowéj, podług którego ma nastąpić urządzenie ogólnemu zgromadzeniu Dywanu. Gdyby potrzebne były jakie rozporządzenie polityczne w tym względzie, więc takowe za porozumieniem się komitetu, z Dywanem wykonawczym mojém postanowieniem zostaną upoważnione. W Multanach utworzonych będzie dwa szwadrony jazdy i dwa batalijony piechoty.

Niemcy.

Xiężniczka, którą JKWys. Xiężna Nassauska w d. 27. Kwietnia powiła, umarła dnia następującego po przyjściu na świat.

Zjednoczone Niderlandy.

Sąd przysięgłych południowéj Brabancyi wydał wyrok w sprawie przeciw P. Potter i jego współwinnym. Potter skazany jest na osmioletnie wygnanie. Tielemans i Barthels na siedmioletnie, de Neve na pięcioletnie, a wszyscy cztéréj wraz na zapłacenie kosztów sprawy. Coche, Mommens i Vanderstraeten zostali uwolnieni.

Szwecyja i Norwegija.

W d. 24. Kwietnia rano o godzinę 5téj Jéj K. Wys. Xiężna Następczyni tronu szczęśliwie porodziła córkę, która na chrzcie świętym otrzyma imiona: Szarlotta, Eugenija, Augusta, Amalia. Dostojna położnica równie jak nowo narodzona Xiężniczka są w najlepszém zdrowiu. Zapewniają, iż obrzęd chrztu odbędzie się d. 5. Maja, jako w dniu urodzin Następcy tronu Karola Ludwika Eugenijusza Xięcia Skanii. Król Jmć jak dawniéj, tak i teraz szczęśliwe to zdarzenie oznaczył udzieleniem dobrodziejstw i wszystkim kobiétom z uboższéj klassy w stolicy, które zległy lub zlegną w bieżącym miesiącu, wyznaczył nadzwyczajne wsparcie.

Wielka Brytanija i Irlandyja.

W d. 30. Kwietnia wydano w Windsorze buletyn o zdrowiu Króla następującéj osnowy: Król spał dobrze przez kilka godzin. Zdaje się, że symptomata choroby Króla Jmci cokolwiek sfolgowały. Henry Halford. Mathew John Thiernej.

Mathews Thiernej przybył po wydanym buletynie w d. 28. przed południem do Londynu, i tylko Sir Henry Halford pozostał przy Królu; wieczorem pojechał i pierwszy znowu do Windsoru, gdzie bawił aż do 30.

Król podpisał w d. 29. kilka rozporządzeń. Podług treści uwiadomienia urzędu W. Podkomorzego z d. 28. pokoje, które miały być w następnym tygodniu, znowu odłożono, lecz za to urodziny Króla miały być w d. 7. Maja obchodzone.

Xiążę Leopold przybywszy do Londynu udał się natychmiast do Windsoru, dla dowiedzenia się o zdrowiu Króla.

Eskadra rossyjska powracając z morza śródziemnego do Kronstadu, zawinęła na kanał i wzięła przewodników.

Gazety Londyńskie zawierają odezwę rządu Irlandskiego, która zabrania na przyszłość zgromadzeń w Dublinie towarzystwa istnącego pod nazwą: »Towarzystwo przyjaciół Irlandyi«, jako niebezpiecznego dla spokojności publicznéj.

Dziennik Dworski donosi: »Czytaliśmy odezwę, jaką naczelny wódz wyprawy francuzkiéj do Algieru, po swoim tamże przybyciu zamyśla rozdać między mieszkańców. Odezwa ta zaprzecza planu oddania Algieru jakiemubądź Xięciu Europejskiemu lub mieszania się do ustaw, spraw religijnych i zwyczajów mieszkańców, lecz uznaje potrzebę zaprowadzenia formy zarządu zgodnéj z instytucyjami cywilyzowanych rządów. Ilość ogólna wojska przeciw Algierowi wynosi 70000 ludzi. Gazety mówią o 50000 ludziach; jest atoli korpus odwódowy, którego nie liczono. Jenerał Bourmont zapewnia, iż nie spodziewa się szczególnego odporu, wyjąwszy jeden zamek, i skoro takowy opanuje, będzie mógł oblężonym przepisywać warunki.«

Courrier podaje w wątpliwość twierdzenie *Gazette de France*, że Algierczykowie zmuszą swego Deja do uległości. Sądzi, że raczéj tak ten Xiążę, jak i jego poddani pokładają ślepe zaufanie w swoich przemożniejszych siłach i skutku swojego odporu. Z resztą mówi *Courrier:* Francuzi podjęli tę wyprawę nie bez względu na prawa Sułtana. Co się tyczé mniemanéj zwłoki W. Porty względem uznania niepodległości Greków mówią, że takowa dawno uchwalona, i wszystkie narady w tym przedmiocie mogą się tylko do pojedyńczych rzeczy ściągać.

P. John Bushe, najstarszy syn Irlandzkiego Lorda W. Sędziego, umieszczony jest jako Sekretarz prywatny przy Jenerale francuzkim przeznaczonym przeciw Algierowi.

Rejencyja na wyspie Terceirze zakazała najsurowiéj wszelkich związków z obcemi portami.

W d. 29. Kwietnia podał Izbie niższéj Solicitor jeneralny prośbę jednego izraelity, nazwiskiem Moses Levy, proszącego, iżby Izba wydała objaśniającą ustawę, któraby wszelkie usuwała wątpliwości, czyli żyd na teraz w Anglii może ziemię posiadać. Proszący oświadczył, iż nie zdarzyło się mu mówić z żydem, któryby sobie życzył należeć do wyborów lub być członkiem Izby niższéj. P. Ferguson dziwił się i okazał nieukontentowanie z tego, iż ktoś w prośbie, mającéj w téj mierze bardzo oddalony cel, może podobne czynić oświadczenie. Takie zdanie mogłoby tylko szkodzić wielkiemu pytaniu, które niebawem będzie na nowo pod rozpoznanie Parlamentu przełożone. Jeneralny Attornej uczynił uwagę: że nie ón, lecz proszący kazał takie domieścić oświadczenie, poczem P. Spring Rice mniemał, iż ponieważ P. Moses Levy zdaje się tego sobie życzyć, więc potrzeba, aby w dołączającym się bilu domieszczono paragraf, przez którym ón sam został i na przyszłość wyłączony od prerogatyw, któreby jego współwyznawcóm były nadane.

W d. 30. Kwietnia odpowiedział Hr. Aberdeen na pytanie Margr. Londonderry: iż spodziewa się być w stanie wszystkie papiery dotyczące się Grecyi przełożyć; istotnie władztwo Grecyi oddano Xięciu Leopoldowi, i przez niego zostało przyjęte, lecz jeszcze są niektóre punkta do załatwienia. Xiążę Wellington dodał, iż wcale nie ma tego wypadku, aby jak Margr. słyszał, Xiążę zrzekał się swojego unarodownienia w Anglii.

Na pytanie Margr. Clanricarde: czyli rząd ma związki z Rejencyją otworzoną na wyspie Terceirze? odpowiedział Hr. Aberdeen: Nie.

Deputacyja wydziału towarzystwa południowo-amerykańskiego i mexykańskiego (otworzonego niedawno w Londynie dla rozpoznania ogólnych interesów handlu z temi krajami), naradzała się w ostatnich dniach Kwietnia w urzędzie spraw zagranicznoch z Hr. Aberdeen względem pamiętnika doręczonego temuż przez Prezesa wspomnionego towarzystwa, w którym wyłożono nadweręźenie związków z nowemi państwami amerykańskiemi przez bezowocne kroki nieprzyjacielskie, które Hiszpanija popiera. Lord Aberdeen odpowiedział deputacyi, że rząd przekonany jest o ważności stosunków handlowych z nowemi państwy, jakoteż o szkodach, jakie wynikają z utrzymywania polityki przez Hiszpaniją względem jéj dawniejszych osad; co się zaś dotycze Kuby, sądzi, że panuje wielki błąd względem kroków czynionych dawniéj przez rząd angielski o tę wyspę, że nie zna żadnéj interwencyi rządu angielskiego, a jeźli co tego rodzaju stało się za P. Kanninga, tedy ograniczało się na oświadczeniu, iż uderzenie na Kubę, któreby nastąpiło nie podług zwyczajów wojny lecz przez poduszczenie niewolników, musiałoby być źle widziane przez wszystkie cywilizowane rządy. Stałe postanowienie rządu jest: zachowywać ścisłą neutralność między obydwiema wojującemi stronami; lecz oraz rząd korzystać będzie z każdéj sposobności, aby nalegać na Hiszpaniją na usunienie teraźniejszego stanu rzeczy względem Ameryki. Na pytanie deputacyi, czyli Hiszpanija nie zamyśla uderzyć jeszcze na nowe państwa, odpowiedział Hrabia, iż rząd nie otrzymał żadnych wiadomości, któreby takiego zamiaru domyślać się kazały.

Courrier donosi, podług listów z Madrytu z d. 15. Kwietnia, że Posłowie francuzki i neapolitański nie podali żadnéj protestacyi przeciw nowemu porządkowi następstwa tronu w Hiszpanii, lecz że przeciwnie Król Neapolitański był jednym z tych, który ten środek radził, i że Poseł francuzki na takowy jeszcze przed onegoż ogłoszeniem zupełnie zezwolił.

Podług doniesień z Jamaiki z dnia 16. z. m. w prawodastwie tamtejszém przeszedł bil, którym przyznano żydom równe prawa i przywileje z innymi poddanymi angielskimi.

Francyja.

W dniu 27. Kwietnia przybyli Królestwo Ichmość z orszakiem w szesnastu powozach do Bajonny. Dostojni podróżni zamyślali znowu w d. 29. udać się w dalszą podróż przez Pau i tamże oglądać kolebkę Henryka IV.

Na przedstawienie Xięcia Polignac N. Pan wydał postanowienie, w skutek którego w Paryżu ma być urządzona szkoła dyplomatyczna. Uczniowie jéj winni słuchać przez dwa lata kursu prawa publicznego i kursu przygotowawczego do dyplomatyki. Jednakże kurs pierwszy nie ma się ograniczać na samém tylko prawie publiczném, ale przynajmniéj w główniejszych punktach powinien objąć prawo cywilne i w całych szczegółach prawo narodów. W drugim kursie wykładaną ma być nauka o dyplomatach, autentykach i aktach, a mianowicie pod względem wpływu na historyją i politykę Francyi. Do téj szkoły nie ma nikt być przypuszczonym, kto poprzednio niezłożył examinu. Kurs prawa ma być wykładany najmniéj dwa razy na tydzień, a dyplomatyka przynajmniéj raz jeden. Szkoła będzie się składała tylko z 24 uczniów. Kto odbył dwa lata nauki, ten ma prawo podać się na kandydata do sekretarstwa nadzwyczajnego. Każdy uczeń musi

wykazać majątek odpowiedni. Rząd żadnemu z nich nie zaręcza, czyli będzie mógł być umieszczonym w służbie publicznej. Kto nie odbył kursu w tej szkole, ten w żadnym przypadku nie zostanie przypuszczony do urzędów dyplomatycznych.

Rezultat średnich cen zboża dla całej Francyi okazuje, iż takowe podług najnowszego miesięcznego wyrachowania są takie, jak przeszłego miesiąca. Względem niektórych okolic okazuje się spadnienie cen zboża, t. j. we wschodniej i zachodniej Francyi, zaś w południowej podniosły się z powodu wyprawy przeciw Algierowi.

Monitor z dnia 2. Maja zbija twierdzenie *Journal du Commerce*, jakoby Minister wojny, Hr. Bourmont jadąc do Toulonu odebrał depesze, donoszące mu, że między wszystkiemi Państwami Barbareskow, Algierem, Tunetem, Tripolis, Fez i Maroko zawarty został traktat zaczepny i odporny, i że z tego powodu ten Jenerał żąda w pomoc 20,000 ludzi.

Gazette de France z dnia 3go Maja donosi: Gdy trzy Mocarstwa zezwoliły na gwarancyją pożyczki 60 mil. franków, tedy sądzą, że Xiążę Sasko-Koburgski nie będzie się dłużej ociągał, przyjąć władztwa Grecyi.

Wszczął się tu szczególniejszy proces z Administracyją tabaczną. Niejaki Pan Duchatellier tak zręcznie umiał korzystać z królestwa roślinnego, iż bez tabaki przyprawia proszek, co do zapachu i skutku zupełnie wyrównywający tabace, a który przedaje za połowę ceny. Niebezpieczeństwo nie uszło baczności Administracyi; umyśliła więc przez proces pozbyć się tego współzawodnika; nie bardzo jednak jej się powiodło. Przysięgli chemicy zeznali, że lubo mieszanina ta nie zawiera tabaki, posiada jej wszystkie własności. W tych dniach miano wydać wyrok, lecz na wniosek strón został odroczony, gdyż te weszły w układy. Pan Duchatellier żąda 200,000 fr. za zachowanie tajemnicy i zrzeczenie się przedawania swego wyrobu.

Nowe doświadczenia z racami kongrewskiemi przedsiębrane w Toulonie, które w obecności Wiceadmirała Duperre, Kontradmirała Mallet, czterech Kapitanów okrętowych i licznego sztabu jeneralnego, dla przekonania się o zastosowaniu tych rac w wyprawie algierskiej, zdaje się dowodzić, iż nie będzie ich można użyć po za linijami strzałów dział nieprzyjacielskich, i że artylerzyści są przytém na niebezpieczeństwo wystawieni. Pierwszą racę rzucono przy wnijściu do portu toulońskiego, naprzeciw którego postawiono galijotę bombardyjerską, aby można sądzić, jak daleko raca ta niesie. Rzucono ośm rac, z których 3 padły o 1500 nici (9000 stóp) blisko 1100 nici, a drugie o 16—1700 nici.

Angielski szoner Lady Emily o 10 działach, pod Kapitanem R. Happenstall zawinął w d. 19. Kwietnia z Malty do Marsylii. Zjawienie się tego okrętu w porcie, w którym tak znaczne czynią wojenne przygotowania, zdaje się pochodzić ztąd, że chcą poznać środki, jakich rząd francuzki używa, aby wylądowanie wojska na brzegach Afryki uskutecznić. W prawdzie dosyć o tém piszą Gazety angielskie, atoli Anglicy wolą zawsze zawiadomić się na miejscu, i dla tego nie trzeba się dziwić, że ten szoner uważać będzie eskadrę francuzką przy odpływaniu, popłynie za nią w niejakiém oddaleniu, i doniesie o tém do Malty, lub gdzie indziej.

Dz. *Drapeau blanc* zapewnia, iż depesza telegraficzna Admirała Duperre do Prezydenta rady adressowana donosi, że wszystko jest gotowe do zabrania wojska.

Wiadomości handlowe.

— *Z Londynu d. 24. Kwietnia.* —

W skutek podwyższenia cen pszenicy od kilku tygodni, cło od niej zostało tak zniżone, iż można na pewne rachować, że w ciągu lata będziemy mieli dowóz z zagranicy. Zapas tutejszy pod zamknięciem, pomimo wysokość cen w ostatnich miesiącach, znacznie się zmniejszył. O ile teraz sądzić można, zanosi się w Królestwie na dobre żniwa. Przedsięwzięte niedawno nadanie wolności przemysłowi browarowemu połączone ze zmniejszeniem cła, które się rozpocznie od 1. Października, każe się domyślać, że chodowanie jęczmienia pomnoży się, przez co zbiór pszenicy musi się zmniejszyć. Zaczynają także wątpić, czyli teraźniejsze ustawy zbożowe potrafią się nadal utrzymać, gdyż przekonanie, że ich system ma szkodliwy wpływ na rolnictwo, coraz bardziej się upowszechnia, a mianowicie pojmują wszyscy, iż coby się straciło przez zniżenie ceny płodów, wynagrodziłoby się obficie zmniejszeniem opłaty robotników, taniością żywności, a szczególniej ograniczeniem nakładów na utrzymanie ubóstwa.

WIDOWISKA we LWOWIE.

Teatr niemiecki. — Dziś: *Arsenius, der Weiberfeind.* Zauberspiel in 2 Aufzügen mit Gesang und Tanz.

Redaktor: Mikołaj Michalewicz; — Drukiem: Piotra Pillera.